

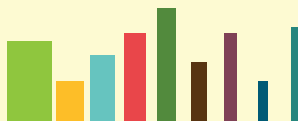

Gornja Radgona – mesto sejmov in penine

Občina Gornja Radgona leži v severovzhodni Sloveniji in vzdolž reke Mure meji na sosednjo Avstrijo. V občini so po najlepših pobočjih in slemenih goric zasajeni vinogradi, ki vinorodni pokrajini nad Gornjo Radgono dajejo še posebej lep videz.

Naravne danosti v Gornji Radgoni ponujajo aktivne počitniške programe in športna doživetja v vseh letnih časih, na reki Muri raftanje in splavarjenje, jezera ponujajo ribištvo, razviti so kolesarjenje, tenis in pohodništvo. Mesto utripa v živahnem ritmu kulture. Posebna doživetja pa ponujajo destinacije na Apolonijini poti. Apolonija je bila zeliščarka, obsojena čarovništva, danes je priprošnjica za zdravje in ljubezen.

Obiskovalci lahko prevozijo Apolonijino pot s turističnim vlakom, obiščejo številne vinske kleti in v njih poskušajo izvrstne penine in vina (avtohtono radgonsko ranino, znameniti traminec ali druga mirna vina), občudujejo kulturno dediščino (grad Negova), izvire slatine ali pa uživajo v flori in favni na izobraževalni poti Lisjakove struge ob reki Muri, ki je še poseben raj za ribiče. Številni mednarodni kulturni dogodki (Festival ljubezni, Martinovanje, Kresovanje, RAP – Radgonsko poletje, Radgonska noč....) privabljajo obiskovalce z obeh strani meje.

Zgodovina

Ozemlje občine je bilo naseljeno že v prazgodovinski dobi, kar so dokazale najdbe gomil na vzhodni strani gradu leta 1789 (orožje, čelade, meči, črepinje), pri opekarni je leta 1830 odkopana gomila odkrila skeletni pokop iz starejše železne dobe z vsemi pridevki (meč, sekira, sulice, igla, žara in bronast voziček), pri železniški postaji iz leta 1960 (črepinje iz bronaste dobe) in najdbe pri avtobusni postaji iz leta 1968 (preperelo okostje z ročno izdelanimi glinastimi posodicami). Žal nadaljnje raziskovanje in zasledovanje kulturnih tal iz različnih razlogov že tedaj ni bilo mogoče.

Kadar govorimo o Radgoni, imamo pred očmi sosednjo Radgono – Bad Radkersburg. Samo ozemlje današnje Gornje Radgone je bilo verjetno nekdani Petersdorf z nekaj kmetijami, ki se omenja v Otokarjevem urbarju iz leta 1265 –1269, ko je bila sosednja Radgona ustanovljena kot trg pod kraljem Otokarjem II. Přemyslom. Seveda je bil kraj, tako kot bližnja okolica, odvisen od Radgone in kar je zadevalo mesto, je vplivalo tudi na to področje. Ime "gornja" je dobila, ker leži pod grajskim hribom, kjer je bila edina povezava s sosednjo Radgono ulica Spodnji Gris, ki je z Gornjim Grisom sestavljala tedanje mestno jedro.

Prve otipljive podatke o Radgoni dobimo od konca 11. stoletja. Zgodovina Gornje Radgone je močno povezana tudi z gradom. V zapisih se grad prvič omenja v 12. stoletju. Sezidal naj bi ga plemič slovenskega rodu, Radigoj. Po njem sta grad in kasneje trg ter

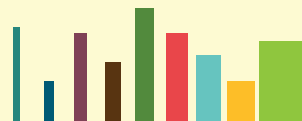
mesto dobila svoje ime. Prvi lastniki so bili grofje Spanheimi, nato pa so se lastniki ali upravitelji menjavali.

V 15. stoletju se je v mestu razcvetelo gospodarstvo. Prepovedana je bila trgovina po vaseh in leta 1401 so bili določeni sejmarski dnevi – kar je prvi pisni dokaz o Radgoni kot sejmskem mestu.

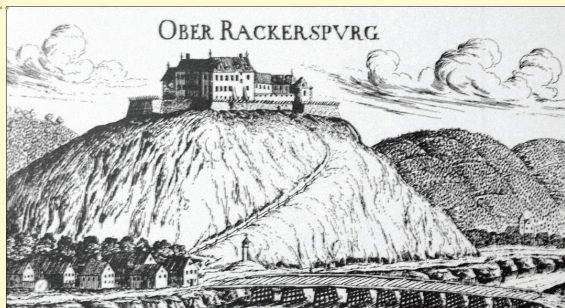
Skozi dolga stoletja je mesto s predmestjem povezoval skromen lesen most. Preko njega je potekala trgovina, čezenj je prišel madžarski kralj Matija Korvin, Nemci so preko njega vdirali v tedanjo Jugoslavijo. V stoletjih je pod mostom plulo ogromno ladij v majhno пристanišče v Spodnjem Grisu. Ob poplavalh ter požarih je bil večkrat uničen. Na sredini mostu je stal lesen križ, na bregu pa mitnica, kjer so vse do leta 1901 pobirali mostnino.

V letih 1546 in 1746, v obdobju čarovniških procesov na Slovenskem Štajerskem, se je na območju Gornje Radgone zvrstilo med 250 in 300 procesov. Tla za tako početje so bila ugodna predvsem zaradi velikih poplav, slabe letine, kuge, vpadov Turkov in pohodov Krucev. Prvi proces v Gornji Radgoni je bil leta 1648 (kravji pastir naj bi z mrtvo žabo začaral tuje konje). Zadnji proces v Gornji Radgoni in tudi na Štajerskem pa je bil med leti 1744 in 1746 proti Apoloniji Herič in Simonu Kuklu iz znanega »čarovniškega gnezda«, Veržeja. Kukel je pred izrekom obsodbe umrl, graška vlada pa je 1. 7. 1746 ukazala krvnemu sodniku, naj jetnico Apolonijo izpusti.

Zavod za kulturo, turizem in promocijo Gornja Radgona, Partizanska cesta 11, 9250 Gornja Radgona,
E: info@kultprotur.si, T: +386 (0) 2 564 89 07, www.kultprotur.si

Znamenitosti

Radgonski grad

Radgonski grad stoji na 265 metrov visokem griču z lepim razgledom na širšo okolico. V zapisih se prvič omenja v 12. stoletju. Sezidal ga je plemič Radigoj, ki je bil slovenskega rodu in po njem sta grad in kasneje trg in mesto dobila svoje ime. Sprva se je predvidevalo, da je ime dobil po nemški besedi "Rad" (kolo), ki je tudi v radgonskem grbu. Po II. svetovni vojni je bila v gradu osnovna šola, danes pa je v privatnem najemu. Grad je bil v tem dolgem obdobju velikokrat prezidan in povečan. Najstarejša upodobitev (1603) kaže podolgovato, dvonadstropno stavbo z majhnimi okni in dvema štirioglatima stolpoma na vsaki strani, ki pa sta različne velikosti. Bakrorez iz leta 1681 leta pa prikazuje grad kot ogromno zgradbo z obzidjem in stolpiči. Nad vhodom je grb Herbersteinov in kamnita plošča z napisom.

Špital

V stavbi, ki je skozi stoletja ohranila svoje prvotno ime, domuje radgonski muzej. Obiskovalci skozi bogato večpomensko muzejsko zbirko Radgonski mostovi, dopolnjeno z multimedijskimi predstavitvami in odprtim depojem, odkrivajo geološke značilnosti, arheološke zanimivosti, etnološko in umetniško dediščino mesta ob Muri. Poslopje je bilo deležno številnih gradbenih in namenskih sprememb in predstavlja danes redek primer meščanske arhitekture v Sloveniji z edinstvenim tlorisom in ostrejšem. Dve stalni razstavi in ena občasna na multimedijski način pričajo o pravadnini, mostovih, viničarstvu, čarovništvu, vojnih spopadih in mnogočem drugem. Prisluhnite pričevanjem viničarjev, zgodbi o vraževerju, zeliščarki Apoloniji... Fotografirajte se z negovsko čelado, uganite, kateri je skriti predmet v zabojčku, pomerite se v virtualnem obiranju in stiskanju grozdja ter odgovorite na vprašanja v zgodovinskem kvizu.

Vabljeni k raziskovanju naše zgodovine!

Aleja velikih

Gornja Radgona je bila zaradi svoje ugodne lege ob reki Muri in ob vznožju vinogradov ter zaradi strateškega položaja srečevališče mnogih ljudi. Zato je Gornja Radgona postala prostor različnih ustvarjalcev, učenjakov, umetnikov. Med njimi je tudi deset "prebivalcev" Aleje velikih, ki so s svojim ustvarjanjem ljudem v bližnji in daljni okolici vplivali upanje ter v njih prebujali narodni in človeški ponos. Eni so zaznamovali predvsem regionalno družbeno in kulturno dogajanje, drugi so pustili pečat v nacionalni znanosti in kulturi. V bron vlti doprsni kipi so delo znanih akademskih kiparjev.

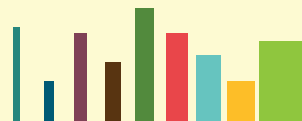
Spominski park Nikoli več

Ob cerkvi sv. Petra v Gornji Radgoni so postavili spomenik – Svetilnik miru v spomin žrtvam in Maistrovim borcem iz I. svetovne vojne. Načrt zanj je izdelala skupina arhitektov iz šole Jožeta Plečnika po osnutku Simona Kregarja iz Ljubljane. Umetniško delo je bilo iz brušenega pohorskega granita, visoko 6,5 m. V sredini spomenka se je dvigal 4 m visok steber z bogatim kapitelom

iz belega dalmatinskega marmorja. Žal so ga že v aprilu leta 1941 razstrelili nemški zavojevalci, ki so prodirali v Jugoslavijo in zasedli naše ozemlje. Domačini so po letu 1945 sestavili ostanke, leta 2004 pa je bil obnovljen. 3. 7. 2001 so pod hribom cerkve sv. Petra na majhnem trgu postavili novo obeležje v spomin 10. obletnice vojne za samostojno Slovenijo. Na podstavku stoji plošča z napisom "Nikoli več" v treh jezikih, devet kromiranih pokončnih cevi s kapiteli predstavlja devet slovenskih dreves (vsako pokrivalo ima svojo obliko), kar si je zamislil akademski kipar Mirko Bratuša, topovske cevi pa so bile zasežene jugoslovanski vojski in so prepuščene času, ki jih bo uničil in kakor bodo izginile cevi, bo izginila vojna in vojskovanje.

Cerkev sv. Petra

Cerkev sv. Petra je bila za bogoslužje določena po letu 1545, ko so na grajskem griču podrli cerkev sv. Ruperta in sedež prenesli v mesto Radkersburg. Cerkev se prvič omenja leta 1466, srednja stavba pa je iz leta 1813, ko je bila zgrajena v glavnem nova stavba, saj je od prejšnje ostala le križeva kapela in cerkveni zid stolpa. Od prejšnje

ima obratno lego. Zgrajena je v romanskem slogu, konec 19. stoletja pa je bila še povečana in prenovljena. V vojni leta 1991 je bil uničen zvonik, ki je bil na novo postavljen in leta 1993 je bila celotna zgradba obnovljena.

V fasado ima cerkev vzdano postgotško razpelo in troje figuralnih nagrobnikov iz prve polovice 17. stoletja. Notranjost cerkve je še kar bogata in poslikana s freskami.

Klet pod slapom

Mesto Gornja Radgona je v Sloveniji in tudi po svetu znana predvsem zaradi svojih vin. Zgodovino vinogradništva je težko opisati, saj ni pisnih in materialnih dokazov. Trto so k nam prinesli stari Rimljani, v starih kronikah pa lahko zasledimo, da so trto na našem območju gojili že v 12. stoletju in meščani Radgone so v 14. stoletju imeli od vojvode podeljen poseben privilegij za tovorjenje vina po vsej Štajerski in ostali Avstriji brez carine in mitnine.

Predhodnika gornjeradgonskega vinogradništva sta bila vinarja Kleinošek, katerega štajersko penino so prodajali že davnega leta 1852 in Bouvier, ki je sloves radgonskih vin ponesel v svet. Danes družba Radgonske gorice proizvaja priznana, "s soncem obsijana" vina, ki zorijo v kletih grajskega hriba. Možni vodeni ogledi kleti z degustacijo.

Hiša penin Frangež

V Hiši penin Frangež v Gornji Radgoni po tradiciji naših dedov nadaljujemo tradicijo pridelovanja penin v Gornji Radgoni, po klasični in charmat metodi. Ob priliki obiska vas popeljemo skozi štiri etaže naše nove vinske kleti v kvadraturi cca 2.000 m², grajene v starem rustikalnem stilu, iz naravnih masivnih elementov in z bogato notranjo unikatno arhitekturo (zorilnica klasičnih penin, degustacijski prostor, prostor za večje prireditve in čez 200 let staro vinsko prešo, ki je še v funkciji) ponudimo degustacijo naših penin, poznanih pod blagovno znamko Frangeževe penine. V naši vinski kleti organiziramo tudi različne protokolarne prireditve, glasbene in druge dogodke. V naši vinski kleti sprejmemo od 60 - 450 oseb.

apolonija
zaljubljena
popotnica

Domačija Petra Dajnka

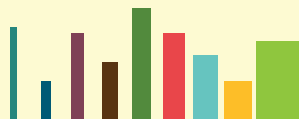
Peter Dajnko (1787 – 1873) jezikoslovec, slovnika, pisec in pesnik, je skušal v slovenski književnosti uveljaviti vzhodnoštajersko narečje in ponjem imenovano pisavo dajnčico, kar se ni uveljavilo. Njegov najpomembnejši dosežek je knjiga o čebelarstvu (Čelarstvo, 1831). Dajnкова rojstna hiša je ena redkih še ohranjenih in obnovljenih tipičnih panonskih hiš, kritih s slamo, izdelanih iz tramov (cimper) in obdanih z ilovico. Hiša je stara 350 do 400 let, ohranjen je bivalni del hiše v katerem je priklit z razstavo ohranjene etnološke zbirke starega orodja, hiška z originalnim kotom (miza in klop), lončeno pečjo in črno kuhinjo. Ohranjenih je nekaj originalnih dokumentov lastnikov in Petra Dajnka.

Grad Negova

Grad naj bi se razvil iz lesenega streškega dvorca, ki naj bi tu stal že v 11. oziroma 12. stoletju. Kot grad Vest Egaw se prvič omenja leta 1425, ko so bili lastniki Windenski. Najstarejši del gradu je podkleten enonadstropni severni trakt s kapelo in vhodnim stolpom iz druge polovice 14. stoletja. V 16. stoletju so gradu prizidali še tri trakte s stolpiči, ki so bili povezani z lesenim obrambnim hodnikom. V gradnji se zasledijo poznogotska in renesančna obdobja. Leta 1615 je graščak Trautmannsdorff pričel graditi "nov grad", ki je dolga, široka in podkletena enonadstropna gosposka renesančna stavba in zakriva pogled na stari del gradu.

Grajski kompleks je danes arhitekturna, turistična in poslovna celota, ki ima status kulturnega spomenika državnega pomena. Primeren je za poslovna srečanja, prireditve in organizacijo praznovanj ter porok. V sklopu grajskega kompleksa je urejen bogat zeliščni park. V Pristavi je urejen Turistično informacijski center. Obiskovalci lahko posedijo na grajskem dvorišču ob izbrani domači kulinariki in pijači.

GRAD NEGOVA

Grad je odprt od 1. aprila do 31. oktobra,
od četrтка do nedelje, med 10.00 in 17.00.

Mestni park in športni park TŠC

Mestni park je oblikovana narava. V mestnem parku rastejo različna drevesa in grmičevja, ki bogatijo prostor. V parku je postavljena parkovna oprema, kot je tlakovani plato za druženje in prireditve in vodometa, ki kot simbol vode priča o življenjskem in zgodovinskem pomenu reke Mure za krajino in tu živeče ljudi. V parku je otroško igrišče ter spomenik Poljub akademskega kiparja Metoda Ferlica, posvečen ljubezni in razumevanju. Mestni park je namenjen oddihu in druženju. Povezan je z gozdno-učno potjo Lisjakova struga in s turistično športnim centrom TŠC

Trate, ki razpolaga z raznolikimi športnimi površinami (odbojka na umetni travi, odbojka na mivki, teniška igrišča, igrišča za veliki nogomet, igrišča za mali nogomet na umetni in naravni travi, skate park, slackline park, košarkarsko igrišče, tekaška steza, igrala za otroke).

Prireditve

ZAVOD ZA KULTURO, TURIZEM IN PROMOCIJO GORNJA RADGONA

Partizanska cesta 11,
9250 Gornja Radgona
T: +386 (0)2 564 89 07
E: info@kultprotur.si
www.kultprotur.si

OBČINA GORNJA RADGONA

Partizanska cesta 13,
9250 Gornja Radgona,
T: +386 (0)2 564 38 38
E: obcina@gor-radgona.si
www.gor-radgona.si

POMURSKI SEJEM, D. O. O.

Cesta na stadion 2,
9250 Gornja Radgona
T: +386 (0)2 56 42 100
E: info@pomurski-sejem.si
www.pomurski-sejem.si

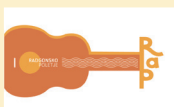
MARTINOVANJE

Tradicionalno martinovanje z baklado, bogato kulinarčno in vinsko ponudbo ter predstavitev izdelkov domače obrti na stojnicah. Zabavni program.

FESTIVAL LJUBEZNI

Festival poezije, vizualnih umetnosti, literature, ustvarjalnih delavnic, predstav, performensov, kulinarike in penin.

RAP – RADGONSKO POLETJE

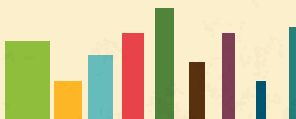
Radgonska noč. Poletni radgonski festival.

TRADICIONALNI KRAJEVNI PETROV IN TRADICIONALNI KRAJEVNI LEOPOLDOV SEJEM

Sejma k sodelovanju povabita društva iz občine Gornja Radgona in iz sosednjih občin, da sodelujejo, da s svojo prisotnostjo na svoj izviren način obogatijo sejmsko vzdušje, širši javnosti predstavijo svoje edinstveno dejavnost ter tako poskrbijo za spodbujanje krajevnega gibanja in ne nazadnje tudi turistično ponudbo celotne občine in regije. Sejmski prireditvi vsako leto popestri ponudba domače in umetnostne obrti posameznikov ter kulinarčna in vinska ponudba.

SEJEM AGRA

Mednarodni kmetijsko-živilski sejem Agra je največji in najpomembnejši tradicionalni kmetijsko-živilski sejem v Srednji Evropi.

Turistične informacije

Nastanitve in kulinarika

Gostilna Mencinger

Črešnjevci 74, 9250 Gornja Radgona

T: +386 (0)2 561 12 41

zrezek "vila Hold", štajerski zrezek, krožnik hiše, zavitek mak-višnja (in drugi zavitki glede na sezonsko sadje) ...

Restavracija *M* Šmid

Partizanska 42, 9250 Gornja Radgona

T: +386 (0)2 561 12 20

mednarodna kuhinja, divjačina, steaki, ribe in morski sadeži, ...

Turistična kmetija Roškar

Lastomerci 25, 9250 Gornja Radgona

T: +386 (0)2 564 95 75, +386 (0)41 522 899

smetanova gobova juha, domači narezek iz tunke, gibanice, domače jagode (v sezoni)...

Možnost prenočitve.

Turistična kmetija Benko

Sp. Ščavnica 10, 9250 Gornja Radgona

T: +386 (0)2 564 82 55

ajdova gobova juha, domači narezek, domači kruh in doma pridelano vino, gibanice, po naročilu tudi tople jedi, ...

Možnost prenočitve.

Turistična kmetija Hari

Sp. Ščavnica 42, 9250 Gornja Radgona

T: +386 (0)2 564 83 46

gibanice, meso iz tunke, kruh iz krušne peči, domače koline, ostale domače jedi, domača odprta in buteljčna vina, razna domača žganja, ...

Gostilna, picerija in pivovarna

Kostanj

Ptujska cesta 45, 9250 Gornja Radgona

T: +386 (0)2 652 13 70

pizze, krače, postrvi iz krušne peči, malice, kosila, domače svetlo in temno pivo, ...

Turistična kmetija Pri Alenki

Gornji Ivanjci 21, 9245 Sp. Ivanjci

T: +386 (0)31 846 680, +386 (0)2 560 90 90

prleška gibanica, kvasenice, domači kruh, meso iz tunke, mesna zaseka, narezki, kmečka kosila, ajdovi žganci, ...

Možnost prenočitve.

Turistična kmetija Borko

Črešnjevci 9, 9250 Gornja Radgona

T: +386 (0)41 730 093, +386 (0)2 561 13 79

meso iz tunke, orehove kvasenice, prleška gibanica, štajerska kisl juha, ...

Možnost prenočitve.

Gostilna Adanič

Mele27a, 9252 Radenci

T: +386 (0)2 562 11 78

ribje specialitete, vegetarijanske in presne specialitete

Casa del Nonno Restavracija & Pizzerija

Panonska 10, 9250 Gornja Radgona

T: +386 (0)59 143 946

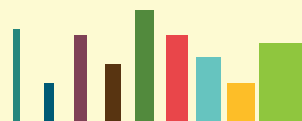
pizze, testenine, lazanje, mesne jedi, ramsteak s tartufi, domači tiramisu, ...

Pizzerija Potač

Trg svobode 18, 9250 Gornja Radgona

T: +386 (0)2 564 10 40

pizze iz krušne peči ter ostale mesne dobrote

Info

Turistično informacijski center

Kerenčičeva 16, 9250 Gornja Radgona
T: +386 (0) 2 564 82 40
E: info@tic-radgona.si
www.tic-radgona.si

Turistično informacijski center

Grad Negova

Negova 13, 9245 Sp. Ivanjci
T: +386 (0) 40 629 118
E: info@gradnegova.si
www.gradnegova.si

Zavod za kulturo, turizem in promocijo Gornja Radgona

Partizanska cesta 11, 9250 Gornja Radgona
T: +386 (0) 2 564 89 07
E: info@kultprotur.si
www.kultprotur.si

Občina Gornja Radgona

Partizanska cesta 13, 9250 Gornja Radgona
T: +386 (0) 2 564 38 38
E: obcina@gor-radgona.si
www.gor-radgona.si

Mladinski center Gornja Radgona

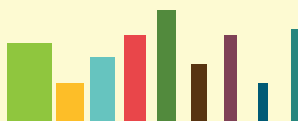
Trg svobode 15, 9250 Gornja Radgona
E: info@mcgr.si
www.mcgr.si

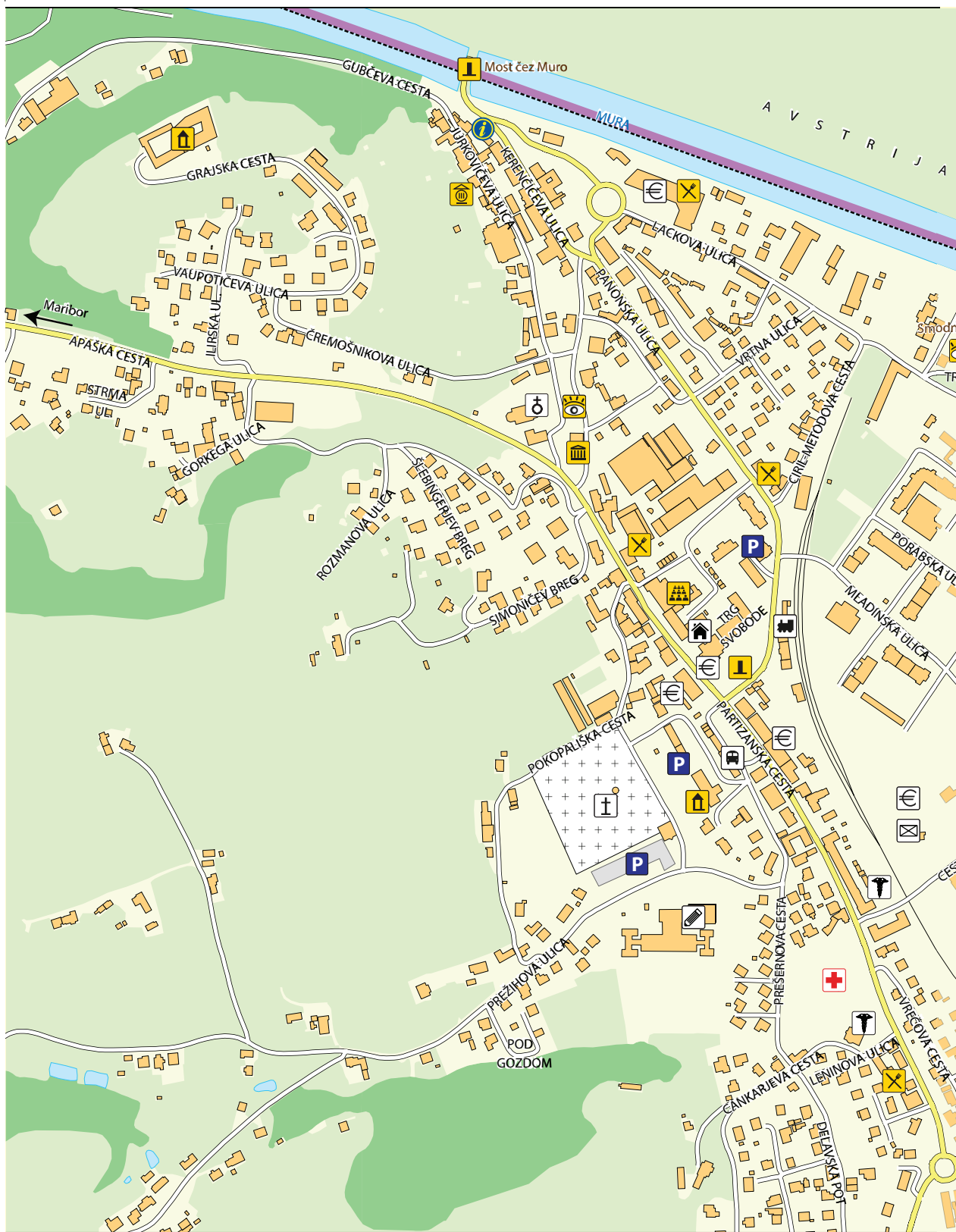
Zdravstveni dom Gornja Radgona

Partizanska cesta 40, 9250 Gornja Radgona
T: +386 (0) 2 564 86 00
E: info@zd-gr.si
www.zd-gr.si

PORA, razvojna agencija Gornja Radgona

Trg svobode 12, 9250 Gornja Radgona
T: +386 (0) 2 564 82 08
E: info@pora-gr.si
www.pora-gr.si

- Informacije / Information / Information
- Grad / Castle / Schloss
- Muzej / Museum / Museum
- Gostilna - Restavracija / Restaurant / Gasthaus
- Spomenik / Monument / Monument
- Zanimivost / Point of interest / Berühmtheit
- Vinska klet / Wine cellar / Weinkeller
- Dom kulture / Haus der Kultur / House of Culture
- Park / Park / Park
- Tenis / Tennis / Tennis
- Stadion / Stadium / Stadion
- Parkirišče / Parking place / Parkplätze
- Železniška postaja / Railwaystation / Bahnhof
- Avtobusna postaja / Bus station / Busbahnhof
- Pokopališče / Cemetery / Friedhof
- Pošta / Post office / Post
- Cerkev / Church / Kirche
- Šola / School / Schule
- Občina / Municipality / Gemeindehaus
- Zdravstveni dom / Medical Service / Gesundheitszentrum
- Bankomat / ATM / ATM
- Lekarna / Pharmacy / Apotheke

MERILO 1:7000

VIR PODATKOV: Geodetska uprava RS, Občina Gornja Radgona

